

Znanstveni simpozij programske skupine Etnološke raziskave kulturnih znanj, praks in oblik socialnosti

Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2
Modra soba

torek, 3. 12. 2024, od 10:00 do 13:15

Program:

- 10.00 Boštjan Kravanja: pozdravni nagovor predstojnika Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo
- 10:05 Urša Valič, *Varovanje kulturne dediščine v skupnosti v primeru naravnih nesreč*
- 10.20 Blaž Bajič, *Krasni norčavi svet: Kako plezalci z YouTubom oblikujejo svoj pozno-kapitalistični svet*
- 10:35 Jaka Repič, *Animizem, perspektivizem in večvrstna družba v zgodnjih raziskavah Branislave Sušnik*
Moderatorka: Ana Svetel
- 10.50 Petra Hamer, *Mrtvi in množična grobišča v Bosni in Hercegovini*
- 11.05 Uršula Lipovec Čebren, *Balkanska migracijska pot: raziskovanje migracij v okviru projekta ERIM*
- 11.20 Rajko Muršič, *O enakosti in drugih javnih vrednotah*
Moderatorka: Veronika Zavrtnik
- 11:35 *Premor*
- 11.45 Mirjam Mencej, *DEAGENCY: Vloge mrtvih v življenju posameznikov v sodobni družbi*
- 12.00 Darko Polšek, Marijana Belaj, Tihana Rubić, Zrinka Premužić, *Studijski programi i aktualna istraživanja Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*
- 13.00-13.15 Razprava o pedagoških programih in raziskovalnem delu na oddelkih za etnologijo in kulturno antropologijov Ljubljani in v Zagrebu
Moderatorka: Mateja Habinc

Povzetki

Urša Valič, *Varovanje kulturne dediščine v skupnosti v primeru naravnih nesreč*

Naravne nesreče, zlasti tiste povezane s podnebnimi spremembami, so postale stalnica v naših življenjih. Ob reševanju ljudi in institucij, ki so vitalnega pomena za preživetje ljudi, ostane le malo prostora za reševanje premične in nepremične kulturne dediščine. V poplavih leta 2023 in 2024 je bilo močno prizadeto območje Zgornje Savinjske doline. Izrazito poškodovana je bila tudi etnološka dediščina, zlasti v povezavi z gospodarskimi oblikami, ki za svojo dejavnost potrebujejo vodo (npr. kovačije). V sodelovanju med lokalnimi prebivalci, študentkami Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo, Oddelka za pedagogiko in andragogiko FF ter Fakultete za arhitekturo, Muzeja Velenje in Zavoda za varstvo kulturne dediščine območne enote Celje, smo oblikovali modele za podporo lokalni skupnosti pri varovanju kulturne dediščine oz. lokalnih zbirk in boljši pripravljenosti v primeru naravnih nesreč. Prispevek predstavlja razmisleke in koncepte, ki so sooblikovali enostavne podporne oblike varovanja kulturne dediščine *in situ* oz. v lokalnem okolju.

Blaž Bajič, *Krasni norčavi svet: Kako plezalci z YouTubom oblikujejo svoj pozno-kapitalistični svet*

Prispevek bo orisal, kako družabna omrežja – največ pozornosti bo namenjene platformi YouTube – in tam objavljeni posnetki vplivajo na samopredstavitel in dojemanje narave med navdušenci nad rekreacijo na prostem, zlasti plezalci. Prispevek bo pokazal, da so te reprezentacije pogosto posredovane skozi estetsko kategorijo norčavega. Nakazal bo tudi, da so z mobilizacijo te kategorije in pa naslanjanjem na algoritemske infrastrukture reprezentacije vpete v širši kontekst poznega kapitalizma.

Jaka Repič, *Animizem, perspektivizem in večvrstna družba v zgodnjih raziskavah Branislave Sušnik*

Prispevek bo naprej predstavil begunsko in migrantsko izkušnjo slovenskoparagvajске antropologinje Branislave Sušnik in njene povezave s slovensko skupnostjo v Argentini: osvetlil bo razloge za emigracijo in pokazal na splet okoliščin, ki so jo preko Avstrije, Italije in Argentine pripeljale do Paragvaja, kjer se je kot raziskovalka uveljavila na področju antropologije, arheologije ter poznavanja jezikov in kulturne zgodovine staroselskih ljudstev. V nadaljevanju pa bo opozoril na nekatere koncepte in znanstvena vprašanja, ki se pojavljajo v njenih zgodnjih delih in so lahko relevantna tudi za sodobne razprave o animizmu, večvrstni družbi in dualizmu narava-kultura.

Petra Hamer, *Mrtvi in množična grobišča v Bosni in Hercegovini*

V občini Prijedor je več kot sto množičnih grobišč, ki pa niso v celoti ekshumirana. Posmrtni ostanki najdenih žrtev so pokopani na urejenih pokopališčih, kjer se vsako leto obeležuje njihovo smrt. Kako materialnost in nematerialnost mrtvih vplivata na življenja posameznic in posameznikov ter kakšni so dosednji rezultati s terena?

Uršula Lipovec Čebren, *Balkanska migracijska pot: raziskovanje migracij v okviru projekta ERIM*

V prispevku bom predstavila znanstveno-raziskovalni projekt ERIM (*Evropski režim iregulariziranih migracij na periferiji EU: od etnografije do pojmovnika, 2020–2024*), ki je potekal kot kolektivni raziskovalni proces raziskovalcev in raziskovalk iz Zagreba (iz Filozofske fakultete v Zagrebu, Inštituta za etnologijo in folkloristiko), Beograda (iz SANU) ter Ljubljane (Filozofska fakulteta v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo). Ključni pojmi, ki so se pojavili med etnografskim raziskovanjem, so bili objavljeni na virtualni platformi *e-erim* in v znanstveni monografiji (*Pojmovnik evropskog režima iregulariziranih migracija na periferiji EU, 2024*), ki bo objavljena tudi v angleščini in slovenščini. Pokazala bom, kako je bila za razumevanje dogajanja na Balkanski migracijski poti ključna čezmejna izmenjava izkušenj, znanj in etnografskega materiala.

Rajko Muršič, *O enakosti in drugih javnih vrednotah*

Meščanske revolucije so postavile v ospredje javnega življenja vrednoto enakosti. Kako je potem mogoče, da v neoliberalnih časih udeležimo predvsem neenakosti kot temeljno načelo meritokratske ideologije? Najprej bom predstavil razprave o enakosti, nato pa javne vrednote, ki so v ospredju razprav v nekaterih evropskih parlamentih.

Mirjam Mencej, *DEAGENCY: Vloge mrtvih v življenju posameznikov v sodobni družbi*

Vsaka s svojega zornega kota so različne discipline v zadnjih desetletjih osvetljevale vloge, ki jih imajo mrtvi v sodobni družbi. Njihove ugotovitve pa ostajajo omejene na njihove lastne discipline, njihovi vpogledi razpršeni in razumevanje vloge mrtvih v življenju posameznikov ne celovito. Projekt bo izkoristil prednosti in spoznanja vsake od njih, z namenom preoblikovati trenutna delna razumevanja v kompleksen pogled na različne vloge, ki jih mrtvi igrajo v življenju posameznikov. Namesto osredotočanja izključno na vlogo osebno pomembnih mrtvih za žalujoče ali obravnave mrtvih kot izraza »ljudskega verovanja« ali simbolov in metafor kulturnih in družbenih problemov in sprememb, bo projekt obravnaval mrtve kot aktivno vključene v zapletene odnose med posamezniki in širšimi družbenimi in kulturnimi procesi.

Darko Polšek, Marijana Belaj, Tihana Rubić, Zrinka Premužić, *Studijski programi i aktualna istraživanja Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*

Izlaganje će se sastojati od dvije cjeline: reformirani i novi studijski programi (prijediplomski, diplomski i doktorski studij); te aktualni istraživački projekti Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju. Predstaviti ćemo programske naglaske, smjernice i koncepte studijskih programa Etnologije i kulturne antropologije (prijediplomski, diplomski i doktorski studij) te Antropologije (prijediplomski i diplomski studij). S nastavom i studijskim programima neraskidivo je povezan znanstvenoistraživački i stručni rad djelatnika Odsjeka te će ovim izlaganjem biti predstavljene aktualne teme, područja i fokusi tekućih projekata kojima su djelatnici Odsjeka suradnici istraživači i/ili voditelji.

Organizacijski odbor, uredništvo programske knjižnice: Boštjan Kravanja, Jaka Repič

FF

UNIVERZA V LJUBLJANI
Filozofska fakulteta

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije